

Europabevegelsens årsmiddag
den 16. januar 1989

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

PERSPEKTIVER PÅ EUROPEISK SAMARBEID OG TILPASNING

Inngangen til 1989 preges av stor dynamikk i det internasjonale bildet. Vi står midt i et presidentskifte i USA hvor George Bush kan bygge videre på et forhold til den annen supermakt som ikke har vært bedre siden den annen verdenskrig. I Moskva står et nytt dynamisk lederskap ved roret som har vist evne og vilje til dyptgripende nytenkning. Flere øst-europeiske land opplever en åpenhet i den politiske debatt som vi ikke har sett maken til.

Den markerte bedring i Øst-Vest-forholdet åpner helt nye perspektiver for 1990-årene. Vil vi makte å bruke våre krefter og ressurser i større grad på de enorme utfordringer verden står overfor - utfordringer som alt for lenge har levet i skyggen av konfrontasjon og mistillit? Vil vi i større grad oppleve en global fredsøkonomi? Vil vi få grunnlag for med alvor å ta fatt på de økende miljø- og ressursproblemer?

Det store flertall av verdens befolkning i den tredje verden har i 80-årene ikke sett noen utvikling til det bedre. Avstanden mellom rik og fattig har økt. Antallet fattige og analfabeter øker. En verdensøkonomi i sterk ubalanse må bringes på fote. Det gjelder internasjonale bytteforhold, renter og finanser, og det gjelder utviklingshjelp. Hvordan skal en dobbelt verdensbefolkning få utdanning og likere muligheter til livsutfoldelse? Hvor skal vi søke våre handelspartnere i morgendagen i den tredje verden hvis deres utvikling skal knuges av en verdensøkonomi i ubalanse?

I dag har USA handels- og budsjettunderskudd. Japan har økende internasjonale ambisjoner. Europa, som i 2000 år har spredd politiske idéer, ideer om menneskerettigheter og demokrati,

spiller idag ennå ikke den rolle som Europas muligheter tilsier, men et sterkere politisk og økonomisk samarbeid tilsier at en forandring er i emning.

Ny europeisk vitalitet

Året 1988 har vært et aktivt Europa-år. Det har vært et viktig år for europeisk integrasjonsutvikling - en utvikling der kraftsenteret er De europeiske fellesskap. I EF ser vi ny optimisme og besluttsomhet omkring Europas framtid. Euro-pessimismens tid synes definitivt over. Tidligere dystre spådommer om en fremtid der Japan er produsent, USA konsument og Europa et museum er blitt borte.

Det er ny bevegelse i Europa både politisk og økonomisk. Det er nye ambisjoner og et bedre klima for samarbeid i Europa på tvers av tradisjonelle skillelinjer. Dette er en utvikling som på en grunnleggende måte berører våre nasjonale interesser. Det er en utvikling som vi i vårt land hilser med glede og som vi forholder oss aktivt til.

Det er et Europa som står overfor nedrustingsavtaler som kan skape en ny strategisk situasjon med lavere styrkenivå og nye forsvarsstrategier. Det er et Europa som ser resultater i arbeidet med å redusere skillelinjene mellom Øst og Vest. Det er et Europa som vest-tyskeren Peter Bender, for tidlig syntes mange, for 7 år siden beskrev i sin bok "Europas europeisering".

EF og COMECON har inngått den første samarbeidsavtale og åpnet veien for et bredere nettverk av avtaler mellom europeiske land i Øst og Vest. Vi må være aktivt med for å fremme den dialogen om økonomi, kultur, miljø og menneskerettigheter som er helt nødvendig, og hvor vi ser fremgang, også innen rammen av KSSE. Vi kan idag begynne å ta med i vårt fremtidsperspektiv et stort europeisk marked, ikke med 320 eller 350, men med 700 millioner mennesker.

I dette bildet må ikke 1990-årene bli et nytt tiår med tapte muligheter for den tredje verden. Økonomiske ubalanser, særlig

utviklingslandenes gjeldsbyrde, demper veksttallene i verdensøkonomien, og vil også virke politisk destabiliserende i en verden preget av økende gjensidig avhengighet mellom nasjoner. Europa kan med sin kultur og politiske tradisjoner føre an i arbeidet for å overvinne den globale utviklingskrise.

Det er også i de industrialiserte land at mange av verdens miljøproblemer har sitt opphav. Europa kan med sine industrielle tradisjoner gå foran og utvikle nye prosesser og mer miljøvennlig teknologi. Slik teknologi vil dessuten kunne gi europeisk industri konkurransefortrinn med de oppgaver som nå står foran oss alle.

Med ny pågåenhet og selvtillit vil et styrket Europa kunne bidra konstruktivt til en bærekraftig internasjonal utvikling. Europa må kunne vise vei når det gjelder å utnytte de muligheter som ligger i et bedre organisert og gjensidig forpliktende internasjonalt samarbeid.

Jeg har valgt å starte i dette brede perspektiv som må være med når vi mer direkte skal gå inn på europeisk samarbeid og integrasjon, og drøfte vår strategi for å møte og påvirke prosessen.

x   x   x

Utfordringen fra EFs indre marked

Som jeg sa er EF, med sine overnasjonale organer og høyt utviklede samarbeidsmønster den førende kraft i europeisk samarbeid.

Det EF nå gjør, har lenge ligget inne i EFs egne målsettinger. Men det nye, og det som skapte den dynamikk vi nå ser, var at det ble satt en tidsfrist, 1992, for realiseringen av et indre marked, og at de forskjellige komponenter ble samlet i EFs hvitbok. Dermed satte EF seg selv i "trekktvang", de enkelte medlemsland ble satt i "trekktvang" og Norge og andre EFTA-land måtte velge en mer aktiv strategi for å realisere Luxemburg-erklæringen.

Mange ser det indre marked som EFs svar på de store økonomiske og teknologiske utfordringer som Fellesskapet sto overfor ved inngangen til 1980-tallet. Stikkordene er høy arbeidsledighet, økonomisk krise og voksende teknologigap overfor USA og Japan.

Enhetsakten - den omfattende revisjonen av Romatraktaten - som trådte i kraft i 1987, traktatfestet gjennomføringen av det indre marked. Den definerer nye saksområder som fellesskapsanliggender, og styrker beslutningsprosessen i EF-landenes samarbeidsorganer.

Det er ikke alltid lett i en diskusjon om det indre markeds enkeltdirektiver og tekniske detaljer å se den enorme bredde og dybde i den akselererende utvikling som nå finner sted. Vi ser et EF som i stadig større grad velger fellesskapsløsninger og flertallsbeslutninger som svar på felles utfordringer, et EF der ikke bare handelshindre og grenser bygges ned, men i økende grad også et politisk fellesskap der viktige dimensjoner som miljøvern, forskning og utdanning, sosialpolitikk og faglige rettigheter gradvis er i ferd med å utformes på felles grunnlag.

Gjennomføringen av EFs indre marked er en meget sterk drivkraft for utdypet samarbeid i Europa i årene fremover. Vi ser hvordan det indre marked setter fart i integrasjonsbestrebelsene i dagens Europa. Vi ser også hvilken vekt utenforstående land og samarbeidsorganisasjoner legger på å forholde seg til den dynamiske utviklingen i EF.

EF er også kommet i sentrum for oppmerksomhet fra flere hold. COMECON-landene har jeg nevnt, og la meg legge til at intet land i Vest-Europa kan være tjent med at disse nære naboland blir hengende etter i den økonomiske, sosiale og politiske utvikling.

USA og Japan følger nøye denne utviklingen mot et EF som de frykter, på tvers av forsikringer om det motsatte, vil kunne bli mer selvstendig, selvhjulpen og selvforsynt. Norge og de øvrige EFTA-land har mindre grunn til å være slike bekymringer, forutsatt at vi utnytter de muligheter som foreligger, og som

følger av våre politiske, økonomiske og geografiske ubrytelige bånd med de land som tilhører Fellesskapet.

Samtidig ser vi at forholdet til tredjeland opptar Fellesskapet sterkt. EF-landene understreket i erklæringen fra toppmøtet på Rhodos i desember i fjor at det indre marked ikke bygges opp for at Fellesskapet skal stenge seg inne. EF anno 1992 vil bli en samarbeidspartner, ikke en "festning Europa".

Utviklingen i EF berører grunnleggende norske interesser. Vi må nå møte denne nye europeiske utfordringen skal vi lykkes i vårt arbeid med å få til den omstilling som er nødvendig i norsk økonomi, og sikre grunnlaget for vekst og sysselsetting i 1990-tallet og ut i det neste århundre.

Vi må unngå at nye hindringer oppstår i vårt økonomiske og handelsmessige samkvem med Fellesskapet. Det er åpenbart at vi må sikre markedsadgang for norske varer og tjenester på EF-markedet. Da må vi også akseptere en større konkurranse på vårt eget hjemmemarked. Oppdateringen til nye konkurransevilkår gjelder både på hjemmebane og bortebane. Større gjensidighet er eneste realistiske mulighet. Når vi av og til blir møtt med at EFTA-landene er ute etter å "plukke rosiner" er mitt svar dette: Et sterkt EF og et sterkt EFTA bør være en garanti for felles fordeler og nye muligheter som et resultat av utvidet samarbeid. For å møte utfordringen fra det indre marked må vi gjennom en moderniseringsprosess for å møte kravene fra den internasjonale konkurransen. Det indre marked og dynamikken i europeisk integrasjonsutvikling kan bety en positiv prosess også for Norge. Vi har fått noe å bryne oss på, noe å hente inspirasjon fra.

Det skjer nå grunnleggende endringer både i samarbeids- og konkurranseforhold ute i Europa. For Norge og norsk næringsliv er det av den aller største betydning å tilegne oss kunnskaper og forutsetninger for å delta på like fot i europeisk økonomisk samarbeid og være med å prege det.

Europeiske ressurser må samles, europeiske bedrifter må samarbeide og bli sterke innenfor et stort integrert

hjemmemarked, dersom Europa skal føre an også i den utvikling av verdensøkonomien som tjener de langsiktige globale fellesinteresser.

Vi hører stadig tale om at Europa har for mange oppsplittede enheter, for mange produsenter av hver enkelt vare, for mange ulike løsninger på ensartede behov. I en omstruktureringsprosess bør det være mye å hente på områder der vi har særlige fortrinn og spisskompetanse. Næringslivet selv må ta denne utfordring. Myndighetenes oppgave blir å tilrettelegge forholdene for at kreftene i norsk næringsliv kan bli utløst til fulle.

x x x

Aktiv norsk tilpasning

Vi har et godt utgangspunkt i at Norge allerede er knyttet til EF-landene i et nært samarbeid. Økonomisk er vi vevet sammen i økende gjensidig avhengighet. To tredjedeler av vår eksport går til Fellesskapet. Halvparten av vår import kommer derfra. EFs indre marked er også Norges marked.

Norges petroleumsressurser har i senere år gitt samarbeidsforholdet nye dimensjoner. Hele vår gasseksport og to tredjedeler av vår oljeeksport går til EF-land. Våre petroleumsressurser har gjort Norge til en mer interessant samarbeidspartner også utenfor energiområdet.

Regjeringen legger vekt på å føre en politikk overfor EF som kan møte de oppgaver vi står overfor og som samler den bredest mulige oppslutning i Stortinget og norsk opinion.

Våren 1987 la Regjeringen fram en Stortingsmelding om "Norges forhold til EF og europeisk samarbeid". Med denne meldingen ønsket vi å legge grunnlag for en ny debatt om Norges plass i dagens og morgendagens Europa.

Det er vår politikk at Norge skal samarbeide aktivt med EF så langt det overhodet er praktisk mulig. Vår strategi for å

møte utfordringene som utviklingen i EF stiller oss overfor, er å fremme norske interesser på tre plan:

- Direkte overfor EF-landene og EF-kommisjonen,
- Multilateralt gjennom samarbeidet i EFTA og
- Gjennom samarbeid med andre nordiske land.

Stortingets behandling av Europameldingen i fjor viste bred politisk oppslutning om vår linje.

I de nærmeste årene må vi konsentrere kreftene om å møte de mange politiske utfordringer som gjennomføringen av EFs indre marked konkret stiller oss overfor. Dette arbeid kan helt klart bli svekket dersom det skulle bli overskygget av en ny medlemskapsdebatt. Den primære oppgave framover er å kartlegge konsekvensene på forskjellige områder av de alternativer vi har, og sikre at hvert enkelt skritt har bred politisk tilslutning i vårt land.

Vi vil måtte betale en pris dersom vi ikke nå aktivt prøver å tilpasse oss den prosess som EF for lengst har innledet. Det er en prosess som pågår og som gir resultater hver dag, og ikke minst viktig, en prosess som også andre land nå tilpasser seg, i særlig grad våre partnere i EFTA.

Vi arbeider for best mulig norsk deltakelse i EFs indre marked, både gjennom tilpasning til nye markedsbetingelser og gjennom å søke å påvirke prosessen. Men den norske tilpasningspolitikken dreier seg ikke bare om å sikre en åpen handelsmessig adgang til Fellesskapslandenes markeder. Vi er opptatt av å fremme hele spekteret av økonomiske og politiske samarbeidsinteresser som vi har med Det europeiske fellesskap og dets medlemsland. Det er ikke bare tale om handel, men også om investeringer, bedriftssamarbeid og ikke minst forskning og teknologisk utvikling, utdanning, miljøvern og den sosiale dimensjon.

Vi legger stor vekt på å utnytte de muligheter som ligger i vår særlige tilknytning til EF-landenes utenrikspolitiske samarbeid.

Dette samarbeidet kan få økende praktisk betydning også i et sikkerhetspolitisk perspektiv.

Jeg vil understreke at vi har liten og ingen tid å miste i å søke en så aktiv deltagelse i det indre marked som overhodet mulig. Vi vet at mange i Norge er tilhengere av en mer forbeholdsløs og global tilnærming. Til alle dem vil jeg si at Norge er et land med begrensede ressurser. Det bør nå være en nasjonal oppgave å sikre flest mulig, best mulig og raskest mulige løsninger på utfordringen vi ser i det indre marked. Avsporinger av debatten i retning av forhastede, risikable og dårlig utredete løsninger må ikke få splitte nasjonen og avlede fra hovedsaken. Dersom spørsmålet om medlemskap senere blir aktuelt, vil det kreve en folkeavstemning og politisk avklaring i partiene. Før den problemstilling er aktuell må vi få arbeidsro i en tilpasning som må ha bred deltagelse og støtte for å lykkes.

x   x   x

Aktiv EFTA-tilnærming

Gjennomføringen av EFs indre marked er nemlig ikke en særnorsk utfordring. Den er der også for våre EFTA-partnere. Og dette er en oppgave som EFTA-landene virkelig kan og vil samarbeide om. Det er regjeringens klare linje å satse på EFTA når det gjelder tilpasningen til EFs indre marked. Det samme ligger i Stortingets behandling av Europa-meldingen.

EFTA-landene har begrenset innflytelse på EFs beslutninger, både enkeltvis og samlet. En samlet opptreden vil uansett veie tyngst. Samlet er vi en viktigere handelspartner for EF enn USA og Japan tilsammen. Det gir EFTA som gruppe stor tyngde. Det gjør også vår geografiske plassering og det forhold at vi sammen med EF-landene er del av et større europeisk fellesskap, kulturelt, økonomisk og politisk.

EF/EFTA-drøftelser skjer nå i et 20-talls arbeidsgrupper på utvalgte områder der mulighetene for resultater er store. Konkrete resultater er allerede kommet ut av denne prosessen.

I det videre arbeid vil vi fra norsk side legge særlig vekt på framgang i EF/EFTA-samarbeidet på områdene miljøvern, utdanning og den sosiale dimensjon.

Etter norsk og nederlandsk initiativ er det allerede satt i gang et samarbeid mellom miljøvernministrene i EF- og EFTA-landene. Det er en norsk målsetting at dette miljøvernssamarbeidet må styrkes og komme inn i mer institusjonaliserte former.

Vi er ikke innstilt på å redusere ambisjonene i miljøpolitikken. Derfor er det et gledelig trekk i utviklingen at Kommisjonen har lagt seg på et høyere ambisjonsnivå og at flertallsbeslutninger er mer i bruk i EF.

På toppmøtet på Rhodos så vi at medlemslandene vedtok en sterkere satsing på miljøvernsspørsmålene. Det erkjennes at man hittil ikke har gjort nok på dette området.

Norge har formannskapet i EFTA nå i dette halvår. Vi har hatt et omfattende forarbeide til vår formannskapsperiode. Norske myndigheter har all grunn til å være på offensiven i EF/EFTA-samarbeidet. Regjeringen legger opp til en aktiv, resultatorientert politikk, en norsk innsats for å videreføre og styrke samarbeidet i EFTA og for å sikre best mulig fremdrift i EF/EFTA-prosessen.

EF-kommisjonen har da også signalisert en positiv vilje til å utdype samarbeidet med EFTA som gruppe. Samtidig må vi ta til etterretning at EF har gjort det klart at utviklingen av et europeisk økonomisk område i EF/EFTA-sammenheng ikke vil gi oss samme adgang til det indre marked som EF-medlemskap.

I Luxemburg-erklæringen av 1984 ble EF og EFTA-landene enige om å skape et dynamisk europeisk økonomisk samarbeidsområde. Et politisk samarbeidsgrunnlag var etablert før EFs hvitbok om gjennomføringen av det indre marked.

EFTA som samarbeidsplattform utenfor EF har vært underkjent av enkelte kommentatorer. Jeg vil understreke at EFTA er summen av

medlemslandenes politiske vilje til å bruke organisasjonen, også ut over dens historiske og formelle institusjonelle rammer. Det er idag liten tvil om at det nå er større aktivitet og en sterkere vilje til å satse på EFTA. Det er idag ikke bare en begrenset handelspolitisk organisasjon.

I forbindelse med det norske formannskapet i EFTA har jeg invitert mine EFTA-kolleger til et toppmøte i Oslo den 14. og 15. mars d.å. Regjeringssjefsmøtet gir oss en ekstra utfordring.

Det er, fem år etter Luxemburg-erklæringen, behov for et slikt toppmøte for å diskutere grunnleggende økonomiske og politiske samarbeidsmønstre i Europa; vi har en ny EF-kommisjon, indre markeds-prosessen er kommet omtrent halvveis, rammene for EF/EFTA-samarbeidet er i fokus på begge sider, det samme er EF-eksterne relasjoner i sin alminnelighet. Det spanske formannsskap har signalisert at det er innstilt på å invitere til et uformelt møte på utenriksministernivå mellom EF og EFTA. Den norske regjering stiller seg meget positivt til dette. Regjeringssjefsmøtet vil også signalisere at EFTA-landene satser aktivt og seriøst på samarbeidsbestrebelsene med EF.

Det finnes idag ingen lettvinte alternativer til satsningen på EFTA. Det er vårt ansvar - og det er i vår interesse - og ganske spesielt i vår formannskapsperiode, - at vi satser maksimalt på å få de beste resulater ut av av EF/EFTA-prosessen. Bare gjennom helhjertet satsing på EFTA vil vi også senere ha grunnlag for å foreta en nøktern vurdering av våre valgmuligheter.

x   x   x

Den hjemlige oppmerksomhet

Vi er i ferd med å legge grunnlaget for en ny bevissthet omkring de europeiske dimensjoner i våre samlete nasjonale interesser.

Utviklingen i EF berører oss på så mange områder og i så stor grad at vi må stå sammen om en aktiv og målrettet norsk innsats.

Det er opprettet et regjeringsutvalg for å styre det viktige arbeid som myndighetene står overfor når det gjelder vårt forhold til EFs indre marked.

Vi har også et statssekretærutvalg ledet fra Statsministerens kontor som har et spesielt ansvar for de utredninger som er nødvendige. I løpet av et års tid vil hele EF's hvitbok være gjennomgått. 200 av hvitbokens direktiver er allerede til vurdering i forvaltningen. Dette er et omfattende arbeid som skjer i fagdepartementene og det skjer i interdepartementale arbeidsgrupper. Organisasjonene er med der det er naturlig. Der det er behov for det trekker vi inn frittstående forsknings- og utredningsmiljøer. På statsbudsjettet for inneværende år er det satt av 9 millioner kroner til slike utredningstjenester. Det legges særlig vekt på de satsingsområder som ble definert under EFTAs ministermøte i Tampere sist juni.

Blant de viktigste sakfelt som arbeidsgruppene nå arbeider med er situasjonen for små og mellomstore bedrifter, finansielle tjenester, forskning og utvikling, utdanning, kultur- og media, tekniske handelshindringer, miljøspørsmål, forbrukerpolitikk, selskapsrett og den sosiale dimensjon. Etterhvert vil det bli arbeidsgrupper på enda flere områder.

Arbeidsgruppene har som mandat å gjennomgå EFs forordninger og direktiv for å kartlegge avvik fra norske regler. De skal vurdere nasjonale tiltak og konsekvenser for Norge av ulike tilpasninger til det indre marked og utarbeide forslag til tiltak.

Samtidig kreves det oppfinnsomhet og handling også av norsk næringsliv under de nye markedsforhold. Det norsk industri selv kan gripe av kommersielle muligheter vil være helt avgjørende for om vi som nasjon skal lykkes i vår tilpasning.

Et viktig organ i den prosess som vi har foran oss er da også EF-utvalget, kontaktutvalget mellom regjeringen og arbeids- og næringslivets organisasjoner.

Regjeringen har også iverksatt et informasjonsopplegg om EF og gjennomføringen av EFs indre marked. Det er i første omgang tale om tilbud til næringslivet, forvaltning, skoler og universiteter samt politiske miljøer. Men siktemålet er også å nå ut til publikum generelt med informasjon om utviklingen i EF og det europeiske samarbeidet.

En omfattende og saklig informasjon er viktig for å sikre et best mulig grunnlag for de vurderinger og beslutninger som blir nødvendige i tiden fremover.

Det er utarbeidet brosjyrer om hvem som svarer på hva om EF i staten og om EFs indre marked. Det vil bli utarbeidet temablad på prioriterte satsningsområder og en brosjyre om EF/EFTA-samarbeidet, dette for å nevne noe av det omfattende arbeid som nå pågår. Samtidig bygges opp et dataarkiv i Utenriksdepartementet med EFs forordninger, direktiv og forslag knyttet til det indre marked. Dette vil etterhvert bli tilgjengelig for den øvrige forvaltning, det politiske miljø og næringslivets og arbeidslivets organisasjoner.

Vi kan kanskje kalle den prosessen vi i dag er i gang med for en "europeisk oppdatering". Vi må øke vår bevissthet - kunne sette navn på utfordringene - vite å dra nytte av mulighetene - ja, kanskje trenger langt flere å bli mer nysgjerrige på denne utviklingen.

De frivillige organisasjonene har en viktig rolle å spille som et meget verdifullt supplement til næringslivets og arbeidslivets organisasjoner og til myndighetenes eget arbeid.

x   x   x

Morgendagens Europa

Norge skal delta aktivt i utformingen av morgendagens Europa. Vi skal være med og påvirke Europas plass og rolle internasjonalt både politisk, økonomisk og kulturelt.

Jeg tror at den europeiske integrasjonsprosessen vil bli sterkere preget av en debatt om verdier i årene fremover. I året som ligger bak oss har vi hatt en langt mer aktiv debatt f.eks. de sosialdemokratiske partiene imellom om fremtidens Europa og et nærmere samarbeid mellom partiene i EF-land og EFTA-land. Partilederne møtte i Vest-Berlin i november og vedtok en omfattende politisk erklæring bygget nettopp på Luxemburg-erklæringen fra 1984. Det arbeides nå for at EFTA-partiene skal kunne delta i den sosialdemokratiske gruppen i EF.

Den nordiske modellen har tiltrekningskraft, internasjonalt og i Europa. Verdier som vi legger avgjørende vekt på - full sysselsetting, sosial og miljømessig trygghet og kvalitet, likeverdige utdanningsmuligheter, kulturell og vitenskapelig utveksling - er i ferd med å bli klarere bestandeler også av Fellesskapets politikk.

Denne utviklingen spenner over hele spektret fra økonomi, handel og teknologi til utenrikspolitikk og viktige samfunnsmessige verdivalg. Vi trenger en sterkere basis for de verdier som idag preger de nordiske samfunn.

Kanskje er det i særlig grad de unge som vil gripe fatt i de muligheter som ligger i fremtidsrettet europeisk samarbeid. De unge er ikke preget av den Europa-debatten vi førte tidlig på 1970-tallet og vil være mer opptatt av å delta i og utforme sin egen debatt om 1990-årenes Europa.

I EF er euro-pessimismens tid over. Da må ikke vi være euro-pessimister her i Norge. La oss i stedet bevege oss ut i marken, i det Europa som er vårt store hjemmemarked, i det Europa som vi deler et politisk og kulturelt fellesarv med. Dette arbeidet har vi ikke råd til å sette på spill. Bred politisk oppslutning er nødvendig på alle trinn i den prosess som ligger foran oss.

Vi vet ikke hvordan morgendagens Europa vil se ut. Men vi kan alle være med og påvirke utformingen av det. Ønsker vi å ha

visjoner og ambisjoner på vegne av oss selv, ja da må vi også ha visjoner og ambisjoner på vegne av Europa.